

Slag van Turnhout

1789

1989

Groots
OPENLUCHT-
SPEKTAKEL

Idee - tekst - eindregie
JOHAN DIRKX

200 jaar

Slag van Turnhout

*Turnhout tijdens de Slag van 1789
(Museum Taxandria, Turnhout)*

Programmaboekje

Groots Openluchtspektakel

met meer dan 500 acteurs
op 9 verschillende plaatsen in de stad

Opvoeringen :
Derde en vierde weekeinde van september 1989

Vrijdag 15 en vrijdag 22 september

Zaterdag 16 en zaterdag 23 september

Zondag 17 en zondag 24 september

Aanvang 20.15 STIPT
Overdekte tribunes
Plaatsen kunnen ingenomen worden vanaf 19 uur.

Verkoopprijs
Brochure 50 fr.

Een realisatie van het feestcomité : „Herdenking

Slag van Turnhout” en de bevolking van Turnhout.

Toelichting bij het openluchtspektakel

Op 9 verschillende plaatsen in de stad zullen op hetzelfde moment 9 verschillende geschiedkundige en/of legendarische taferelen opgevoerd worden.

Elk tafereel duurt maximaal 15 minuten. Er is een wandelpauze voorzien van 10 minuten voor de toeschouwer die, begeleid van een roffelende patriot en een vaandeldrager van de ene opvoeringsplaats naar de andere kan gaan.

Elk tafereel staat los van de andere en heeft geen noodzakelijk chronologisch verband met de overige taferelen.

De wandelende toeschouwer kan dus op om het even welke plaats van uitvoering beginnen of inpikken.

De start van de opvoeringsmomenten is klokvast : op alle negen plaatsen gaat de eerste opvoering van start om 20.15 uur. De volgende opvoeringen zijn dan om : 20.40 - 21.05 - 21.30 - 21.55 - 22.20 - 22.45 - 23.10 - 23.35

Om 23.50 uur eindigen de laatste vertoningen.

We wensen U heel veel kijkgenot !

Welkom

Een gastheer heeft de aangename taak zijn bezoekers te verwelkomen. Wij doen dat dan ook graag en wij zijn verheugd zoveel mensen op de herdenkingsavonden te mogen begroeten.

Op de eerste plaats zijn de evocatie-avonden een bekroning van drie jaren hard werken van velen die zich hebben ingezet om deze herdenking van de Slag van Turnhout tot iets groots te laten uitgroeien.

Anderzijds is het voor Turnhout een unieke kans om zich op zijn best te tonen. Onze stad is aantrekkelijk genoeg om er meermaals terug te komen. Wij hebben niet alleen enkele historische gebouwen en musea, maar wij hebben als hoofdstad van de Kempen, als Brabantse stad, vooral een rijk verleden. De toerist vindt hier ten volle zijn gading : de rust van de natuur, het pittoreske van het Begijnhof en andere plaatsjes, verschillende musea, de weelde van een groot en gevarieerd winkelcentrum, de gezelligheid van de horeca, de Kempische veiligheid.

Redenen genoeg dus om er nog dikwijls terug te komen en dat hopen wij ook.

Wij wensen U zeer veel genot bij deze herdenking van de roemrijke „Slag van Turnhout”. Wij danken ook allen die zich hebben ingezet en wensen hen geluk met het resultaat.

Marcel Hendrickx Richard Proost
Voorzitter comité Burgemeester van
„Herdenking Turnhout
Slag van Turnhout”

Historische achtergrond van de Slag van Turnhout

Van 1713 tot 1794 stonden de Spaanse Nederlanden onder het gezag van de Oostenrijkse Habsburgers. De opeenvolgende vorsten Karel VI (1713-40), Maria Theresia (1740-80), Jozef II (1780-90), Leopold II (1790-92) en Frans II (1792-94) zouden onze gewesten vanuit Wenen besturen via landvoogden en gevolmachtigde ministers, dit ondanks het feit dat Brussel, als belangrijkste stad van Brabant en van de Zuidelijke Nederlanden, een belangrijk centrum was.

Jozef II was een fervent aanhanger van centralisering en modernisering op kerkelijk, bestuurlijk en juridisch gebied. Maatregelen op kerkelijk gebied, in het onderwijs, de sociale en economische politiek, het bestuur en gerecht volgden mekaar snel op. Hierbij werd weinig rekening gehouden met de plaatselijke opvattingen en gewoonten. Vooral de ingrepen inzake godsdienst en kerk stootten op grote tegenstand. De kerkelijke autoriteiten, de leden van de Staten en vele anderen keerden zich tegen de keizer, en sloten een verbond met het volk.

Ongetwijfeld was men ook geïnspireerd door de buitenlandse gebeurtenissen. De Amerikaanse onafhankelijkheidsverklaring van 1776 werd het voorbeeld van één van de eerste bewegingen die onder invloed stonden van ideeën van (Europese) Verlichting. In Europa volgden ook revolutionaire bewegingen: in Ierland, Londen, Genève, alsook bij onze Noorderburen (Verenigde Provinciën) en Luik. En

dan was er natuurlijk de Franse Revolutie, met op 14 juli 1789 de inname van de Bastille.

We spraken al over Brussel. De plechtige intrede van de Brabantse revolutionairen op 18 december 1789 onder leiding van Van der Noot in deze stad, was een voorlopig eindpunt van circa twee maanden strijd, waarvan de Slag van Turnhout een der grootste episodes was. Omdat Jozef II geen rekening hield met de *Blijde Intrede*, de grondwet van Brabant, stond het volk op tegen deze gekroonde hervormer. Men schaarde zich onder de driekleurige vlag (rood-geel-zwart). Vermits de opstand te Leuven en Brussel begon, Brabant de belangrijkste provincie van de Zuidelijke Nederlanden was, waar het gouvernement zetelde, noemde men de vrijheidsbeweging, de Brabantse Omwenteling.

Gaandeweg was in onze gewesten een algemeen verzet wakker geroepen, dat werd gebundeld en geleid door een geheim genootschap onder de leuze „Pro aris et focis”. In de Kempen liepen de eerste vrijwilligers samen. Doch toen dit niet langer veilig was, werd de werfing van het verzetsleger waargenomen door een comité dat zich te Breda en omgeving had gevestigd. Toen men eindelijk in Generaal van der Mersch een geschikt leider voor het jonge leger had gevonden werd het uitbarsten van de opstand vastgesteld op 24 oktober. Die morgen overschreed een voorwacht de grens nabij Hoogstraten. Van deze gemeente maakte men zich meester na een schermutseling met de zwakke bezetting. Via Baarle ging de tocht dan naar Turnhout waar men

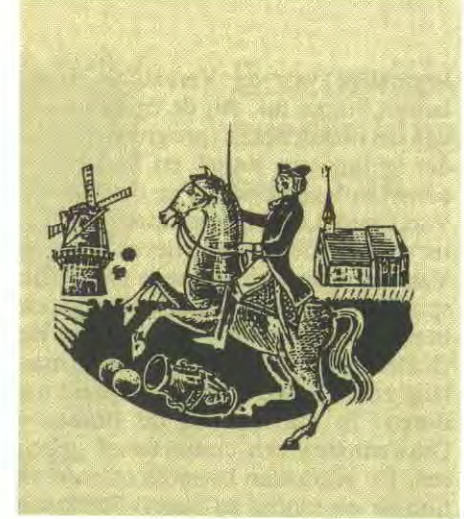
aankwam te midden van de drukte der Sint-Lucas-jaarmarkt.

Generaal van der Mersch, komende van Hoogstraten met het gros van de troepen, bereikte onze stad in de namiddag van 25 oktober. Van der Mersch was zinnens de 26ste op Geel te rukken. Maar nauwelijks was hij een vijftal kilometer buiten Turnhout, toen hij het bericht ontving van de vijandelijke nadering.

IJlings trok hij zich in de stad terug, daar hij het niet raadzaam achtte met zijn nog ongeoefende soldaten een veldslag in open terrein te wagen. Aan de westelijke zijde van de stad werden in allerijl versperringen en versterkingen opgeworpen en wachtposten uitgezet.

In de vroege morgen van dinsdag 27 oktober 1789 kwam Karel Druyts van Vosselaar de nabijheid van het Oostenrijkse leger melden.

Rond 7 uur hadden de eerste schermutselingen plaats. De Oostenrijkers, die vanaf een lijn, gaande van het Vianen tot aan den Bausen Pad (Diksmuidestraat) op de stad aanrukten, om deze van verschillende zijden binnen te vallen, schijnen zich ten gevolge van de heersende mist, in de richting te hebben vergist. Hun colonnes bereikten niet afzonderlijk het bewoonde centrum, doch liepen samen in de smalle Gasthuisstraat. Vooral de troepen die langs de Baus opdrongen begingen verschillende wreedheden tegen de burgers. In de Gasthuisstraat werden de Oostenrijkers zeer „warm” onthaald zodat zij slechts uiterst langzaam naar de Markt vermochten door te dringen. Tweemaal slaagden de patriotten er

zelfs in een kanon te overmeesteren. Tenslotte kon Generaal van der Mersch zelf tot de aanval overgaan, toen zijn reserves, die achter de kerkhofmuur van Sint-Pieter waren opgesteld, de vijand langs verschillende zijstraten in de flank gingen bestoken. Rond elf uur gaf Generaal Schroeder, die het bevel voerde over de Oostenrijkers, het signaal tot de aftocht. Bij de achtervolging werd nog een derde kanon achtergelaten. Aan iedere zijde der strijdende partijen waren enkele duizenden mannen in het geweer geweest. Het bilan der verliezen was aan de zijde der patriotten 87 doden, aan de zijde der Oostenrijkers meer dan 100 en een twintigtal burgers, doch daarover bestaan ook andere getallen. Al stonden enkele weken later Schroeder en anderen opnieuw in Turnhout, dit eerste succes had een weerklink in de rebellerende middens van geheel het land.

De rebellie werd dus met succes bekrond. Maar de mangel aan geboren leiders, het particularisme en de bekrompenheid van inzicht in de leidende rangen, liet spoedig het behaalde voordeel teloor gaan. Na Turnhout bevrijdden de opstandelingen een hele reeks steden in de Oostenrijkse Nederlanden. Op 11 januari 1790 riepen ze de

Republiek van de Verenigde Nederlandse Staten uit. Bij de opstand hadden de twee fronten (progressieven onder leiding van Vonck en Verlooy, en conservatieven onder Van der Noot en Van Eupen) elkaar gevonden. Doch later wonnen de conservatieven het pleit. Van de progressieven was nauwelijks sprake, dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de Franse Revolutie. Het Oostenrijkse juk was afgeworpen maar lang zou de nieuwbakken vrijheid niet duren. In die zin was de Brabantse Omwenteling een conservatief gebeuren. De patriotten hoopten op internationale erkenning en steun. Die kwam echter niet. De nieuwe Oostenrijkse keizer, Leopold II, zette de tegenaanval in.

Op 3 december 1790 behoorde de jonge republiek reeds tot het verleden. De grote mogelijkheden gunden de republiek geen autonoom bestaan. Toch was 1789 en de Slag van Turnhout de eerste aanzet die later 1830 mogelijk maakte.

Alles had dus geleid tot een restauratie van het Oostenrijkse regime. Er kwamen twee Franse veroveringen (Jemappes 6-11-1792 en Fleurus 26-6-1794), van elkaar gescheiden door een nieuwe Oostenrijkse overwinning (Neerwinden 18-3-1793). En ook de volgende jaren bleef onze maatschappij in beroering. Vanaf 1 oktober 1795 tot de val van Napoleon in 1815 waren wij „Fransen”, gedwongen te leven met de gevolgen van de conscriptie, de kerkelijke maatregelen, het concordaat, enz... Na het koninkrijk der Nederlanden kwam de onafhankelijkheid van België.

De Slag van Turnhout was het begin van een dramatische halve eeuw. In 1839, 1864 en 1889 herdacht men groots de Slag, wat in 1914 en 1939 niet mogelijk was wegens de oorlogsomstandigheden.

1989 wil terug bij die oude traditie aansluiten.

Ook Turnhout viert zijn „bicentenaire”.

*Harry de Kok,
Stadsarchivaris.*

*Generaal van der Mersch,
rugzijde van een speelkaart,
Turnhout 1889
(Nationaal Museum van de Speelkaart,
Turnhout)*

Erecomité herdenking Slag van Turnhout

De herdenking van de tweehonderdste verjaardag van de Slag van Turnhout staat onder de hoge bescherming van :

Zijne Majesteit Boudewijn, koning der Belgen

Dr. Heinz Weinberger, ambassadeur van Oostenrijk in Brussel

Wilfried Martens, eerste minister

Gaston Geens, voorzitter van de Vlaamse regering

Jos Dupré, staatssecretaris voor institutionele hervormingen en kmo

Patrick Dewael, gemeenschapsminister van cultuur

A. Kinsbergen, gouverneur van de provincie Antwerpen

Vic van Eetvelt, bestendig afgevaardigde

Marc van Santvoort, bestendig afgevaardigde

Leo Bogmans, bestendig afgevaardigde

Emmy Leemans-Devriendt, bestendig afgevaardigde

Jos Geuens, bestendig afgevaardigde

Ludo Helsen, bestendig afgevaardigde

Jos de Seranno, senator

Annie Leysen, volksvertegenwoordiger

Hugo van Rompaey, volksvertegenwoordiger

Richard Proost, burgemeester van Turnhout

Dian Haegeman, schepen van Turnhout

Marcel Hendrickx, schepen van Turnhout

Walter Peeters, schepen van Turnhout

Jef Verrees, schepen van Turnhout

Lucien van de Pol, schepen van Turnhout

Eric Vos, schepen van Turnhout

Ria Darmont, schepen van Turnhout

André Smolders, voorzitter OCMW Turnhout

L. Lurquin, divisie admiraal i.r. ereburger van Turnhout

Dr. Paul Janssen, Janssen Pharmaceutica, ereburger van Turnhout

A. Van Aperen, burgemeester van Hoogstraten

Elmar Hartung, burgemeester Hammelburg, zusterstad van Turnhout

Heilig-Grafpriorij Turnhout

Peter M. Broeckx, prelaat van de abdij Postel

Gild Jozef Noyens, prelaat van de abdij Tongerlo

Ulrik Edward Geniets, prelaat van de abdij Averbode

Met dank voor de bijzondere financiële bijdrage voor tribune, kostumering, geluid, licht, decor, Bengaals vuur, aan :

CONCORDIA MAIL

uw vertrouwen waard

SHOEKONFEX

TURNHOUT

Gierlesteenweg 228

PETROKO

naamloze vennootschap

de Merodelei 95 2300 TURNHOUT
Tel. 014 - 420 420

carta mundi

Kasteel van de Hertogen van Brabant

Vanaf de achttiende eeuw was de burcht gedegradeerd van vorstelijke residentie tot gewoon adellijk verblijf. Het kasteel behoorde aan de heer de Pestre, graaf van Turnhout en van Seneffe, die er echter nooit woonde. Zijn familie had veel aan de Oostenrijkers te danken. Zijn zwager de Gontreuil kwam als kolonel met het Oostenrijks leger in Turnhout.

Het slot was bewoond door Carolus de Fierlant, in 1758 tot hoofdschout benoemd door keizerin Maria Theresia. De Fierlant was op het kasteel geboren, waar zijn vader als hoofdschout en dus als plaatsvervanger van de heer verbleef. Hij was onbaatzuchtig en rechtvaardig, doch Oostenrijksgezind. De postmeesters, rijksontvangers en douaniers werden ook geacht Oostenrijksgezind te zijn (uit hoofde van hun openbaar ambt).

Openluchtspektakel Het ongenoegen groeit

Hier maken we een betoging mee van de Vaderlandslievenden tegen de Oostenrijksgezinden. De Vaderlandsgezinden werden voornamelijk gemend door de prelaten en abten van de omliggende abdijen en door de advocaten Van der Noot en Vonck.

Akteurs

*Toneelgezelschap
Ruiters*

*Regie
Belichting
Klank*

*POGEN
Manège „De Dreven”,
Kasterlee*

*Alouis Van Utrecht
De Warande
De Warande*

Met dank voor de bijzondere financiële bijdrage voor tribune, kostumering, geluid, licht, decor, Bengaals vuur, aan :

Begijnhof

Uit een brief van 26 december 1789 van begijn Joanna Tibe, weten we dat vele begijnen naar Nederland vluchtten, terwijl er een dertigtal op het begijnhof bleven. Tijdens de „Slag” werden de gewonden in de infirmerie van het begijnhof ondergebracht. Later zouden nog meer soldaten op het „Hof” komen.

SHOEFKONFEX

Gemeentestraat 2
2300 TURNHOUT
Tel. 014 - 41 17 60
41 61 00

O.L.V. OLEN

Geelseweg 79

Corsendonk bier

park elek nv

parklaan 1 - 2300 turnhout
tel. 014 / 41.67.10 - 41.68.11

Galler

„n.v. Kempische Heerd”

1992 = 100 jaar dienstbetoon
Kredietmaatschappij voor sociale leningen
erkend door de
Algemene Spaar- en Lijfrentekas
Parklaan 113 - 2300 Turnhout
Tel. 014 - 42.09.49

INDUSTRIELE PRODUKTEN

de Chaffoy nv.

Stwg. op Gierle 271 - 2300 TURNHOUT

TEL. (014) 418.416 - 5 lijnen

Openluchtspektakel Een oase van rust...gestoord

We proeven hier de sfeer die op een begijnhof heerst en we vernemen uit de brief van begijn juffrouw Tibe het verhaal over de wonderbaarlijke tussenkomst van Onze Lieve Vrouw van Bijstand in de strijd.

Akteurs

Zangkoor
Toneelgezelschap

Regie

Intro : zang
piano

Belichting
Klank

Marmerkorreltapijt

Zingende Kempen
Verbroedering
Oud-Turnhout

Rachel Christiaensen

Elisabeth Hermans
Lydia Rommes

Paul Van de Heyning
Luc Van de Heyning

Mario Cominotto

N.V. IJsboerke, Gierlebaan 100, 2450 Tielon

SHOEKONFEX

BALEN

Molsesteenweg 62

P. HEEREN

Uw actieve makelaar

Verzekeringen-immobiëliën
Hypotheeken-Taxaties

Dorp 30
2360 Oud-Turnhout
Tel. 014 - 42.00.11

GARAGE
VAN DER VLIET

Ambachtstraat 9
(Noord-Brabantlaan)
2300 TURNHOUT
014 - 41.65.42

**ELKE
DAG
2x DE
WERELD
ROND**

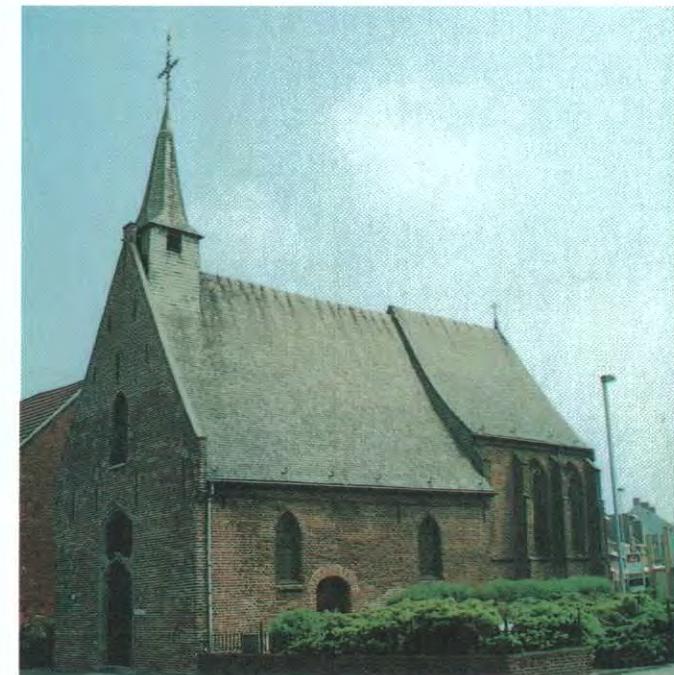
biddeloo

Met dank
voor de
bijzondere
financiële
bijdrage voor
tribune,
kostumering,
geluid,
licht,
decor,
Bengaals vuur,
aan :

Theobalduskapel

Martinus Gijs was hier in 1789 kapelaan. Tijdens het gevecht zaten hier godvruchtige Turnhoutenaars te bidden om de stad voor een verwoesting te behoeden. Volgens een legende zou de H. Maagd boven de strijders zijn verschenen, en zelfs tot driemaal toe zag men haar in de Gasthuisstraat voor een kanon staan. Er bleef een grote devotie voor het beeld bestaan en tot in de jaren vijftig droeg men op 27 oktober in de kapel Mis en Lof op en zong men de Mars van Turnhout.

Openluchtspektakel

Eerste veldhoofdkwartier van de Generaal

Hier zien we de „Jonkheid der steden” naar Breda trekken om daar een leger te vormen. Ze keren weer onder leiding van hun oversten. Generaal van der Mersch heeft hier zijn eerste veldhoofdkwartier. We krijgen een eerste situatieschets van de begintoestand van de komende strijd.

Akteurs

Toneelgezelschap
Ruiters

*De Franciscusgezellen
Landelijke Rijvereniging
gewest Turnhout
en Paul Van Steenberghe*

Regie
Belichting
Klank

*René De Roeck
Jan Cornelissen
Jos Hannes*

N.V. ALGEMENE ONDERNEMINGEN

VAN DE HEYNING

Visbeekstraat 26
2300 TURNHOUT
Tel. 014 - 42 28 31

SHOEKONFEX

TURNHOUT *Gierlesteenweg 228*

WoonDekor

Volledige binnenhuisinrichting
Patersstraat 80 - 2300 TURNHOUT
Tel. 014 - 42.24.57

 b.v.b.a. ZELLIEN-FABRI

Patersstraat 55
Korte Begijnenstraat 25
2300 TURNHOUT
Tel. 014 - 41.37.83

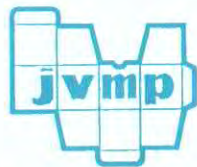
Metalen - Sanitair
Keukens-Verwarming

ADAMS

N.V. ADAMS
Grond- Wegenis- en afbraakwerken
Containerverhuur - brekinstallatie
Hoekende 40
2330 MERKSPLAS
Tel. 014/63.30.56 -63.42.92

Met dank
voor de
bijzondere
financiële
bijdrage voor
tribune,
kostumering,
geluid,
licht,
decor,
Bengaals vuur,
aan :

VAN MIERLO-PROOST

E. Van Mierlo-Nédée

Metaalwarenfabriek
Winkel- en Etalagemateriaal
2300 TURNHOUT
Visbeekstraat 7
Tel. 014/41.15.59 - 42.68.01

carta mundi

Voormalige Paterskerk

Tegen de kerkdeur van het oud Minderbroeders-klooster (nu het Heilig Graf) vond men affiches om de jeugd aan te moedigen dienst te nemen bij het patriottenleger. De hoofdschout verwijderde echter alle affiches. Voor en na de Slag maakten de patriotten „cartouches” in de kerk.

Openluchtspektakel Lazaret

We zijn getuigen van de gevolgen van de wredeheden van de Slag. Hier bevinden we ons in een lazaret of veldhospitaal, waar gekwetsten van de strijd verzorgd worden en doden worden afgevoerd.

Akteurs

*Toneelgezelschap
Gekwetsten*

*Orpheus
VENUS (Vereniging voor
enscenering,
nabootsing,
uitbeelding
van slachtoffers)*

*Verzorgers
Broeders-zangkoor*

*Vlaamse kruis
Heilig Kruis*

*Regie
Belichting
Klank*

*Swat Van Accom
Gunter Van Hoeck
Gunter Van Hoeck*

Met dank voor de bijzondere financiële bijdrage voor tribune, kostumering, geluid, licht, decor, Bengaals vuur, aan :

O.L.V. OLEN

SHOEKONFEX

Geelseweg 79

N.V. VERZEKERINGSKANTOOR
MARCEL HENDRICKX

SCHOONMAAKBEDRIJF

SMETS H.

Schorvoortstraat 125
(Brandhoef)
2300 TURNHOUT
Tel. 014 - 41 36 99

Steenhouwerij

H. BAEKEN & ZONEN

p.v.b.a.

Kwakkelstraat 131 2300 Turnhout
Tel. 014 - 41.80.59

NIJS pvba

Wegenbouw - transport

Bleukenlaan 15 - 4
Industriezone VEEDIJK
2300 TURNHOUT
Tel. 014-423801

alrego

b.v.b.a.

Alle
aluminium
ramen
en deuren

Rubensstraat 127 2300 Turnhout
Tel. (014) 41.13.26 - 41.53.76

Heilig Graf

Destijds stond hier het Minderbroedersklooster.

Vandaar de nog gangbare benaming „het Paterspleintje”. Hier werd in 1930 het beeld ter ere van Renier Snieders opgesteld.

Het werk is van beeldhouwer Strijmans en architect De Mol. Snieders, de Turnhoutse bestsellerauteur, schreef ook over de Slag van Turnhout.

Openluchtspektakel

De familie Robson musicceert

Wij bevinden ons hier in het huis van de kapelmeester, organist, toondichter en musicus Sebastien-Joseph Robson, de componist van het eerste vaderlandse lied : de Marche van Turnhout.

Hier laten wij u genieten van de muziek van tijdgenoten van Robson.

Akteurs

Leerkrachten, leerlingen en oud-leerlingen van het H. Grafinstituut.

*Muzikale leiding
Regie
Belichting
Klank*

*Tine Hendrickx
Riet Vanloo
Jos Gouwv
Eli Boermans*

N.V. PEETERS - GOVERS

Kloosterstraat, 2452 Gierle-Lille
Korte Gasthuisstraat - 2300 Turnhout

SHOEKONFEX

BALEN

Molsesteenweg 62

CAFE

RESTAURANT

Van Gool-Sas

Grote Markt 72
2300 Turnhout

Tel.: (014) 41 20 78

**TURNHOUTSE
METAALWERKEN**
BVBA

Visbeekstraat 26
2300 TURNHOUT
Tel. 014 - 42 51 21 (2 l.)

SPAARBANK

Met dank
voor de
bijzondere
financiële
bijdrage voor
tribune,
kostumering,
geluid,
licht,
decor,
Bengaals vuur,
aan :

**Firma
OP DE BEECK**

Muizenvenstraat 3
2300 TURNHOUT
Tel. 014/41.56.96 - 41.51.34
Fax 014 - 42.24.19

Sedeo

Met vriendelijke groeten

carta mundi

Grote Markt

De markt was gelijk
zij nu is, weliswaar
met een muur
rondom het kerkhof.
Het onderste
gedeelte van de
toren van de
Sint-Pieterskerk
dateert uit de
12de eeuw.
Deze toren
fungeerde ook
steeds als belfort.
Tot diep in de
20ste eeuw bleef
trouwens het beroep
van torenwachter
bestaan.
De gesneuvelde
Patriotten werden
op het kerkhof
van de
Sint-Pieterskerk
begraven.
Het monument tegen
de zuidelijke muur
van het kerkschip
wijst nu nog de plaats
aan waar zij ter aarde
werden besteld.

Openluchtspektakel Voor de strijd

Onmiddellijk voor de strijd : het grote leger van de patriotten is vanuit Hoogstraten in aantocht. In Hoogstraten heeft men „het Manifest van het Volk van Brabant” afgekondigd, hetwelk men in Turnhout zou herhalen. Hier, in het tweede veldhoofdkwartier van Generaal van der Mersch zijn we getuige van de laatste ogenblikken voor de aanvang van de Slag.

Akteurs

Toneelgezelschap

Turnhout-Oost-Theater

Ruiters

Landelijke Rijvereniging
gewest Turnhout

Regie

Martine Pelckmans

Belichting

Dirk Janssen

Klank

Bart Van de Pol

P. HEEREN
Uw actieve makelaar

Verzekeringen-immobiliën
Hypotheeken-Taxaties

Dorp 30
2360 Oud-Turnhout
Tel. 014 - 42.00.11

TURNHOUT

SHOEKONFEX

Gierlesteenweg 228

ROESKE-CEMSTOBEL VLAANDEREN
Solvijnsstraat, 53-55
2018 ANTWERPEN 03/238.59.65

**ROESKE
CEMSTOBEL**

Uw karweien, daar houden wij van.

TURNHOUT Zandstraat 223
Tel. 014/41.31.01

Met dank
voor de
bijzondere
financiële
bijdrage voor
tribune,
kostumering,
geluid,
licht,
decor,
Bengaals vuur,
aan :

Lentefris
Kraakhelder
Donszacht

Wasserij/Droogkuis

St - BAVO

Zorgzaam
Stipt en snel
Vakkundig

**GOOSSENS
GLASBEDRIJF**

b.v.b.a.

Rubensstraat 127
2300 TURNHOUT
Tel. 014/41.13.26 - 41.53.76
FAX 014/42.02.89

carta mundi

Hofpoort

In het verloop van de Slag, die plaatsvond van de Lokerenmolen (nu het station) tot aan de Markt en vooral in de Gasthuisstraat, speelde de Hofpoort een belangrijke rol. Deze vormde de verbinding tussen de Gasthuisstraat en de Driezenstraat, de Korte Gasthuisstraat en de Vianenstraat, langswaar de Patriotten de vijand in de flank gingen aanvallen.

Openluchtspektakel

Het heetst van de strijd

Het derde veldhoofdkwartier van Generaal van der Mersch : hier wordt het buigen of barsten. De gemoederen zijn gespannen. Een mengeling van vrees, moed en volle overgave. We bevinden ons in het heetst van de strijd : de Slag van Turnhout !

Akteurs

Toneelgezelschap

Elckerlijc

Regie
Belichting
Klank

Rosette Van Laer
Ortwin Aerts
Ortwin Aerts

Met dank voor de bijzondere financiële bijdrage voor tribune, kostumering, geluid, licht, decor, Bengaals vuur, aan :

SHOEKONFEX

O.L.V. OLEN

Geelseweg 79

PHILIPS

BANKUNIE

Garage Gebr. Deckx

nv

Steenweg op Mol 24-28 2300 TURNHOUT

1885-1985 100 Jaar muziekhandel

de Merodelei 75
2300 Turnhout

Tel. (014) 41.20.14

algemene
electriciteitsondernemingen

tel. 014-42 51 31
fax 014-42 85 80
telex 34.765

SIEGERS ELEKTRO_{nv}

everdongenlaan 22 2300 turnhout

elektro
groothandel

SIELEK_{nv}

everdongenlaan 22 2300 turnhout
telefoon 014 - 42 51 31
telefax 014 - 42 85 80

H. Hart kerkplein

De straten in de onmiddellijke omgeving van dit kerkplein hebben alle een rol gespeeld bij de geplande verspreide inname van de stad door de Oostenrijkse Kommandant Schroeder. Vianenstraat, Victoriestraat, Molenstraat, Patriottenstraat,...

Al de Lieve-Vrouwe-beelden op de hoeken van deze straten waren getuigen van de gevechten, en uiteindelijk van de overwinning die een klein patriottenleger haalde op een Oostenrijkse overmacht.

Akteurs

Toneelgezelschap
Volkskunstgroep
Zangkoren

Claravrienden
Zonne
De Eglantier
De Heibinkjes
De Lier
Svelto

Ruiters

Landelijke Rijvereniging
gewest Turnhout

Vendeliers

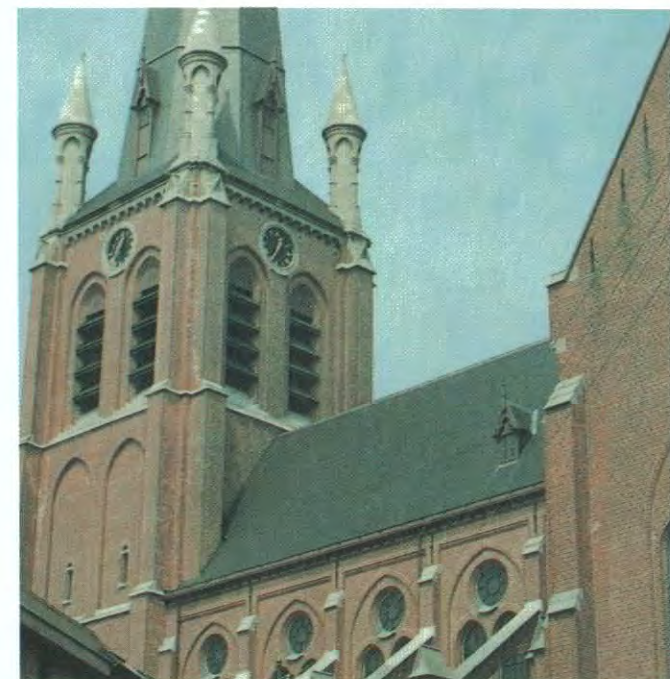
„De Vrije Zwaaiers”
Sint-Lenaarts

Regie

Huub Venken

Belichting
Klank

Jan Van Dyck
François Eyckens

Openluchtspektakel Overwinningsviering

De zegevierende patriotten samen met de burgers komen uit de Gasthuisstraat terug. De grote klok, die men nadien Victorieklok ging noemen, luidt de zege. De beiaard speelt. Het volk schreeuwt en roept : „Vivant de Patriotten”. Het volk viert schitterend de roemwaardige zegepraal der Patriotten.

Een welverdiende en geestdriftige hulde wordt gebracht aan de levende werktuigen van deze overwinning : Generaal van der Mersch, de kapiteins Dierckx en De Visser, Heintje Van der Noot, maar ook aan de burgers die zo moedig hun jongens terzijde stonden.

 atab
Dakdichtingssystemen
Bleukenlaan 19 2300 TURNHOUT
Tel. 014 - 41.14.67

SHOEKONFEX

BALEN

Molseseenweg 62

ZAKENKANTOOR
GOOS

de Merodelei 309 TURNHOUT
Tel. 014/42.58.22 - 42.43.72

KEMPISCHE BOUWMATERIALEN N.V.
Bleukenlaan 20 - Industriezone 4
2300 TURNHOUT - Tel. 014/416.424
Voor alle bouwmaterialen

Meer dan 60 jaar ervaring

DEVOGEL N.V.

Korte Mermansstraat 30
Turnhout
Tel. 014 - 41.13.04

VLOEREN - MUURTEGELS
ARDUIN - WITTE STEEN
THORO
WATERDICHTINGSPRODUKTEN
GRAFZERKEN

Seden
Met vriendelijke groeten

 NIJS pvba
WEGENBOUW - TRANSPORT
BLEUKENLAAN 15 - 4
2300 TURNHOUT
Tel. 014 - 42.38.01 Fax 014-42.86.51

Met dank
voor de
bijzondere
financiële
bijdrage voor
tribune,
kostumering,
geluid,
licht,
decor,
Bengaals vuur,
aan :

Kunstacademie

In de Hannuitstraat,
nabij de huidige
Kunstacademie,
moesten de
Oostenrijkers
tijdens hun vlucht
een derde kanon
als buit aan de
Patriotten prijsgeven,
nadat kommandant
Schroeder het
„Sauve qui peut”
had laten blazen.

Op de 50ste, 75ste
en 100ste verjaardag
grepen eveneens
grootse herdenkingen
van de
Slag van Turnhout
plaats.

Openluchtspektakel Hulde

*Bij deze 200ste verjaring van de Slag van
Turnhout herdenken wij ook de gesneuel-
den.
Een hulde aan alle Vaderlanders, zowel Pa-
triotten als Burgers lijkt ons hier gepast.*

*Nu mag men op Turnhout roemen,
dat den eersten grondslag is
van de Republiek, en noemen
Onzes Lands behoudenis !*

Akteurs

*Bewegings- en dansexpressie
Vaandeldragers*

*Groep Lief Portael
Gymnastica
(Oud-Turnhout)*

*Regie - choreografie
Belichting
Klank*

*Lief Portael
De Warande
De Warande*

Gieterijen Constant Maes bvba

Lilsedijk, B-2340 BEERSE

Tel. 014 - 61 13 49

 PIONEER[®]
The future of sound and vision.

Organisatiecomité

Marcel Hendrickx
Voorzitter-Schepen

Marcel Boone
Ondervoorzitter

Josee Lenders
Ondervoorzitter

Filip Cremers
Secretaris-Penningmeester

Hubert Aerts
Organisatorisch advies

Marleen Cardoen
Koördinatie

Vic Cooremans
Public Relations

Frans De Backker
Financieel advies

Harry de Kok
Stadsarchivaris

Francis De Vel
Voorzitter Taxandria

Johan Dirkx
Auteur & Eindregie

Maurits Duyck
Muziekprogrammatie

Willy Ghilain
Financieel advies

Karel Lenie
Technisch advies

Marcel Segers
Layout

Jan Starckx
Koördinatie

Paul Stoops
Koördinatie

Geertrui Van Acker
Koördinatie

Paul Van de Heyning
Technisch advies

Frans Van Gael
Voorzitter V.V.V.

Pierre Van Hest
Koördinatie

Daniel Verheyen
Koördinatie

Jef Verrees
Schepen

Erik Vos
Schepen

LEDEN

François Boone
Jef Cornelissen
Herman Heyns
Leo Heyns
Herman Knaeps
Theo Peeters
Ward Schillebeeckx

Werkgroep Openluchtspektakel

Rachel Christiaensen
Vic Cooremans
Frans Dams
Leen Dams
Johan Dirkx
Fanny Geerinckx
Jos Gouwy
Marijke Mermans
Jerry Meuris
Jef Sauvillers
Paul Van de Heyning
Pierre van Hest

Technische werkgroep

Affuiten voor kanonnen :
André De Wit
Ferre Truyens
Bart Van de Pol
Wiesy Van Steen
en de technische ploeg van het
„Turnhout-Oost-Theater”.

PHILIPS

NV PHILIPS LIGHTING INDUSTRIAL TURNHOUT

Sinds 1955 ontwikkelt en produceert Philips in Turnhout lichtartikelen : gasontladinglampen, halogeenlampen en sinds 1974 metalen lamponderdelen.

Lampen van Philips Turnhout verlichten of zullen verlichten : de Olympische Spelen in Seoul en Barcelona, de Wereldbeker voetbal in Italië, de Tower Bridge in Londen,...

2200 mensen uit de streek werken er aan de vermaarde Philips kwaliteit.

TURNHOUT VERLICHT DE WERELD

FIAT

FIAT RING MOTORS

Noordbrabantlaan 16, 2300 TURNHOUT ☎ 014/42 00 61

Vlaggen :
 Francine Cools
 Francine De Witte
 Fanny Geerinckx
 Ilse Lievens
 Marijke Mermans
 Anné Van de Heyning
 Marcel Van Dijck
 Lisette Verstraelen
 Tilly Verstraelen.

Monument :
 Marcel Van Dijck

Stem-verteller :
 Ivo Op de Beeck

Muziekadvies :
 Tony Jacobs

Klankbandmontage :
 Studio Jef Sauvillers

Grime :
 Haarkappers van Turnhout

Kleding :
 Theaterhuis Vekemans Lommel

Tribunes :
 Van Bijnen Nederland

Klankinstallaties :
 Walter Melis
 Paul Schepens
 Jos Hannes

Klank- en lichtinstallaties :
 Wilfried Van Echelpoel
 P.A.S. Herentals

Modelmaker kanon :
 Mil Luyten

Kanonnen :
 Gieterij Maes, Beerse

Verantwoordelijke Ruiters L.R.V. :
 Jeanne Kooremans-Quirijnen
 Jef Smets
 Herman Proost
 Paul Van Steenberghe

Trommelkorps
 De Rode Turners

Marmerkorrelapijt
 Mario Cominotto

Verleenden technische steun en medewerking :

Stadsbestuur Turnhout
 - dienst parken en plantsoenen
 - dienst openbare werken
 - dienst stadspromotie
 - stedelijke brandweer
 - politie
 O.C.M.W. Turnhout
 Rijkswacht Distrikt Turnhout
 IVEKA
 De gemeenten :
 - Arendonk
 - Baarle-Hertog
 - Balen
 - Geel
 - Herentals
 - Hoogstraten
 - Meerhout
 - Mol
 - Olen
 - Oud-Turnhout
 - Retie
 - Vosselaar
 - Westerlo.
 ACW
 Anima International n.v.
 Assisie nv
 Bauweraerts Jos
 Belgische Unie van Zendamateurs
 sectie Noorderkempen
 Bloemen Wilmsen-Geudens
 Brepols
 Bouwonderneming Van Hout
 Vosselaar
 C & A
 Civiele Bescherming
 Duikersclub Amfibie
 Friswit Hoogstraten
 G.B.
 Grootjuffer begijn Johanna De Boer
 Heilig-Graf Turnhout
 Horito
 Houthandel Janssen

Drukkerij

Grafix n.v.

Offset- en rotatiepersen

Sint Paulusstraat 8 2470 Retie België ☎014/377.917

GVA

GAZET VAN ANTWERPEN

Janssen Pharmaceutica
Joley Weefsels
Kazerne OC3 Majoor Blairon
Koninklijke Bibliotheek Albert I
Brussel, Prentenkabinet
Kerkfabrieken
- Heilig Hart
- O.L.V. Middelaars
- Sint-Pieter
Kleding Stad Turnhout
Koninklijk Museum van het Leger
en van de Krijgsgeschiedenis, Brussel
Koninklijk Technisch Instituut
Luyten
De Media
NMBS
NMVB
Paters Minderbroeders, Mechelen
Peeters-Govers
Pidpa
Provinciaal Vormingscentrum, Malle
Wouter Rens
Jef Roymans
Scoutsgroep St-Joris
Sint-Lutgardisinstituut
Sint-Maria-Chiro
Splichal
Stoffengalerij
TOS radio
Turnhout Ekspres
Frank-Ivo Van Damme
Joke Van Den Brandt
Mariëtte Van Dingenen
Van Genechten
Zusters Clarissen

Ontwerp Logo : Paul Dirckx
Ontwerp Publiciteit: Domien Van Dael
Lay-out affiches en brochures :
Marcel Segers
Fotografie : Ton Wiggenraad
Opmaak : Karel Aerts
Zetwerk : Drukkerij Sigma, Ravels
Kleurselectie :
Turnhoutse Fotogravure
Drukkerij :
Matthijs-Beccu - Turnhout

Steuncomité

Anbel-Brokers nv
de Merodelei 23
Antonis pvba Etn
Parklaan 30
AVERY Spec. Tape Div. nv
Tieblokken 1
Baeyens Raf
Zegeplein 14
Begrav. Maes-Beck Co pvba
Otterstraat 12
Boes Xavier
Begijnenstraat 21
Boone F.
Driezenstraat 44
Broeckx F & S, bvba
Otterstraat 35
Dr Caron en Dr De Schepper
St. Antoniusstraat 17
Ceulemans Schoonmaak
Schepersstraat 16
CIPAL cv
Techn.Schoolstraat 43A Geel
Compass nv
de Merodelei 81 b6
CVT nv
Harmoniestraat 52
de Jonge J.
Gierlesteenweg 32
Delsard Victor
Gierlesteenweg 150
De Koeiketel pvba
Warandestraat 15
De Proost Walter en Cons.
Otterstraat 179
de Vel F.
Lintbekelaan 7 Oud-Turnhout
De Trekvogel
Gasthuisstraat 52
De Vogel & Co nv
Korte Mermansstraat 30
Dillen-Heyns Kris
Korte Gasthuisstraat 61

DE BANK VAN JE LEVEN.

Generale Bank

ONTDEK NU DE NIEUWE DIMENSIE VAN DE 190

34

Car Assistance Company n.v.

Officieel Mercedes-Benz Koncessiehouder

Steenweg op Gierle 355, 2300 Turnhout Tel.: 014/42.24.31

Electro Lenders pvba
Warandestraat 74

Garage H. Kenis pvba
Steenweg op Gierle 228/3

Garage St. Christophe nv
Parklaan 24

Goos Rita
de Merodelei 309

Goris Jan
Kempelaan 34

Groep Infrabo nv
Markt 12 bus 31, Geel

Hanolux Zonnewering
Kan. Janssenlaan 16

Hendrickx Hendrik
Parklaan 88

Houthandel Verwaest Ch.
Stwg op Merksplas 71

Janssen-Waterschoot pvba
Nachtgalenstraat 25

Janssens-Snauwaert, Gyn.
Rubensstraat 3

Joosen-Luyckx nv
Oude Kaai 26

Kempische Heerd
Parklaan 113

Koeltechnisch bedrijf Van Vorst
Gierlesteenweg 259

Looyens Karel
Smiskensstraat 16

Marengo pvba
Slagmolenstraat 146

Merodeshop
Molenstraat 89

Natumix nv, (Serv-a-portion)
Everdongenlaan 8

Nijs André
Graatakker 1

Organon Teknika nv
Veedijk 58

Pas Guy, Chocolatier bvba
Herentalsstraat 16

Pattyn-Roeymans
St. Antoniusstr. 37

Proost nv
Everdongenlaan 23

Proost Raymond
Otterstraat 163

RADAR pvba
Slachthuisstraat 19

Raets Remi
Antwerpsesteenweg 13, 2350 Vosselaar

Rombaut-Vaneesbeek
Korte Albertstraat 38

Sadechaf pvba
Zandstraat 66

Schilderwerken W. Lenaerts,
Brandhoefstraat 48

Schrijvers Hugo
Begijnenstraat 53

Schuermans Christian
Begijnenstr. 8

Smulders Lou
Deken Adamsstraat 54

Smulders-Melis Willy
Markt 60

Stadsherberg „De Beiaard”
Grote Markt 2

Stad Turnhouts Kleding nv
Gasthuisstraat 39

Staes Jozef
Patersstraat 135

Ter Driezen, Restaurant
Herentalsstraat 18

Turnorient bvba
Patersstraat 14

TURPA nv,
Vlamingenstraat 28

't Volle Bord
Korte Veldstraat 13

Van Bruggen A.
Korte Gasthuisstr. 4

Van den Broeck Karel
Bloemfonteinstraat 48

Van der Pas Henricus
de Merodelei 141

Van der Voort Marcel,
Rubensstraat 135

Van Glabbeek Jozef
de Merodelei 120

Van Ravestijn Philippe
Kastelein 81

Willems Maria Angela
St. Antoniusstraat 14

„Marche van Turnhout”

Sebastien-Joseph Robson werd geboren in Thuin. Als organist van de Sint-Pieterskerk componeerde hij o.m. 2 „marches” voor de patriotten. De „Marche van Turnhout” werd, van tekst voorzien, een echt volkslied.

MARCHE VAN TURNHOUT Musiek: Sébastien-Joseph ROBSON
Koorzetting : Rik PEELCKMANS
(20.4.1989)

Turnhout den eer-sten troost der Sta-ten Van ons roem-weer-dig Va-der-land

Turnhout den eer-sten troost der Sta-ten Van ons roem-weer-dig Va-der-land

Turnhout den eer-sten troost der Sta-ten Van ons roem-weer-dig Va-der-land

Turnhout den eer-sten troost der Sta-ten Van ons roem-weer-dig Va-der-land

Waar Oostenrijk zijn krach-ten moest la-ten En zijn ka-nons met schand in den brand.

Waar Oostenrijk zijn krach-ten moest la-ten En zijn kanons met schand in den brand.

Waar Oostenrijk zijn krach-ten moest la-ten En zijn ka-nons met schand in den brand.

Waar Oostenrijk zijn krach-ten moest la-ten En zijn ka-nons met schand in den brand.

MARCHE VAN TURNHOUT

1.

Turnhout, den eersten troost der Staten
Van ons roemwaardig Vaderland,
Waar Oostenrijk zijn krachten moest laten
En zijn kanons met schand in den brand.
Draagt den degen
Door den zegen
Van Gods genade, bewerkt en versterkt;
Dat onze wapens blinken,
Rondom klinken !
Ieder oefent zijn beleid in den strijd.

2.

Tegen die ons de rust benijden
En die den vrede niet behaagt,
Tegen die nog den Staat bestrijden,
Tegen die het land nog plaagt en belaagt !
Staan onze mannen
Samen gespannen,
En tot de wapens gekeerd, en geleerd,
Altijd bereid te vechten
Voor de rechten
Van ons lieve Vaderland en den Stand.

3.

Gij, brave burgers, gij kent de helden,
Gij kent de Staten nu alle drij,
Die het Vaderland in vrijdom stelden
Van de strenge dwingelandij, nu is het vrij.

Draagt den de-gen Door den ze-gen Van Gods ge-na- de be-werkt en versterkt dat onze

Draagt den de-gen Door den ze-gen Van Gods ge-na- de be-werkt en versterkt dat onze

Draagt den de-gen Door den ze-gen Van Gods ge-na- de be-werkt en versterkt dat onze

Draagt den de-gen Door den ze-gen Van Gods ge-na- de be-werkt en versterkt dat onze

wa-pens blinken Ron-dom klinken! Ieder oefent zijn be-leid in den strijd.

wa-pens blinken Ron-dom, klinken! Ieder oefent zijn be-leid in den strijd.

wa-pens blinken Ron-dom klinken! Ieder oefent zijn be-leid in den strijd.

wa-pens blinken Ron-dom klinken! Ieder oefent zijn be-leid in den strijd.

Eerst de borsten

Die zoo dorsten
Naar ons bevrijdend geluk, zonder druk !
Daar kloeke Kapiteinen
U beschijnen.
Geeft U nog het Magistraat dezen raad.

4.

Zoo van der Noot zijn zorgen doet blijken,
En zoo Van Eupen nacht en dag
Werkt om ons welzijn te bereiken,
Staat gij lieden tot den slag met gezag.
't Eerste winnen
Was 't beginnen
Van 't triompherende land door uw hand,
En zou het u nu verdrieten
Vrucht te genieten
Voor uw trouwe dapperheid in den strijd !

5.

Dierckx en De Visser, uwe namen
Zullen bij ons onsterfelijk zijn !
Turnhoutsche jonkheid, al te zamen,
Waagt goed en bloed in 't plein, zonder pijn !
Drijft uw rangen
Naar 't verlangen
Der kapiteins verder aan, om te gaan
Door uwe schoone victorie
Tot de glorie
Die geen eeuwigheid verteert, maar vermeert.

(1) Uit : Chronique Brabanconne. Avec figures.
Dédiée aux amis de la Liberté, Philadelphie. 1790.
in-8, 39 bl. Stad Turnhout.

ALGEMEEN SECRETARIAAT

V.V.V.-kantoor, Grote Markt 1, Stadhuis, Turnhout. Tel. 014 - 42.21.96

BUSVERVOER OPENLUCHTSPEKTAKEL

Voor bejaarden en minder-validen is er elke avond een gratis pendeldienst langs de 9 locaties. Vertrek station : 20 u. Eindpunt station : 24 u.

Na de vrijdag- en zaterdagvoorstellingen zijn er nachtbusen naar Antwerpen, Herentals, Geel, Mol, Hoogstraten, Eindhoven, Tilburg, Breda.

Vertrek station : 0.10 u.

Bezoekers die komen met de autobus van de buurtspoorwegen krijgen op vertoon van hun busticket een toegangskaart voor 150 fr.

VERDERE PROGRAMMATIE

HISTORISCHE TENTOONSTELLING

„Turnhout, den eersten troost der staten”.
van 14 oktober tot 19 november 1989
in het Cultureel Centrum De Warande
Warandestraat 42, Turnhout

CONCERT

op 27 oktober 1989 om 20. u.
in de schouwburg De Warande,
met muziek uit de toenmalige
Zuidelijke Nederlanden,
met de medewerking van
het muzikaal ensemble ‚Musici Academici’
o.l.v. Dejan Mijajev
en het gemengd koor ‚De Vedel’
o.l.v. Maurits Duyck.
Prijs : 400 fr. - reductie 350 fr.
Reservatie : De Warande 014 - 41 94 94

ACADEMISCHE ZITTING

26 oktober 1989
in de schouwburg De Warande
„De Slag van Turnhout”

OECEUMENISCHE VIERING

29 oktober 1989 om 11.30 u.
in de kerk van het H. Hart, Turnhout
Thema : De vrede.
Mis : Sancti Cordis.
van Herman De Houwer.
Te Deum van Renaat Bosmans.
Uitvoering : Kon. St. Ceciliakoor H. Hart.

Ravago Plastics

N.V.

Moerenstraat 89

2370 ARENDONK

Tel. 014/67.74.11 - Telex 33.485

VLOERBEDEKKINGEN
KARPETTEN
GORDIJNSTOFFEN
TEXTIEL
BEHANGPAPIER
VERVEN
ISOLATIEMATERIALEN
PLASTIEKMATERIALEN

ASLK

*Manneken Pis werd
door het comité
„Herdenking
Slag van Turnhout”
uitgedost met het
kostuum van
patriottenleider
Generaal
van der Mersch.
Te bezichtigen in het
Stadsmuseum
(Broodhuis)
op de
Grote Markt te Brussel.*

SLAG VAN TURNHOUT

1789 - 1989

OFFICIELE HERDENKINGSMEDAILLE

*Voorzijde:
logo herdenking
ontworpen door Paul Dirckx
(Vosselaar 1988)*

*Keerzijde:
reproductie munt van de
Verenigde Nederlandse
Staten (1790): "Zilveren Leeuw"*

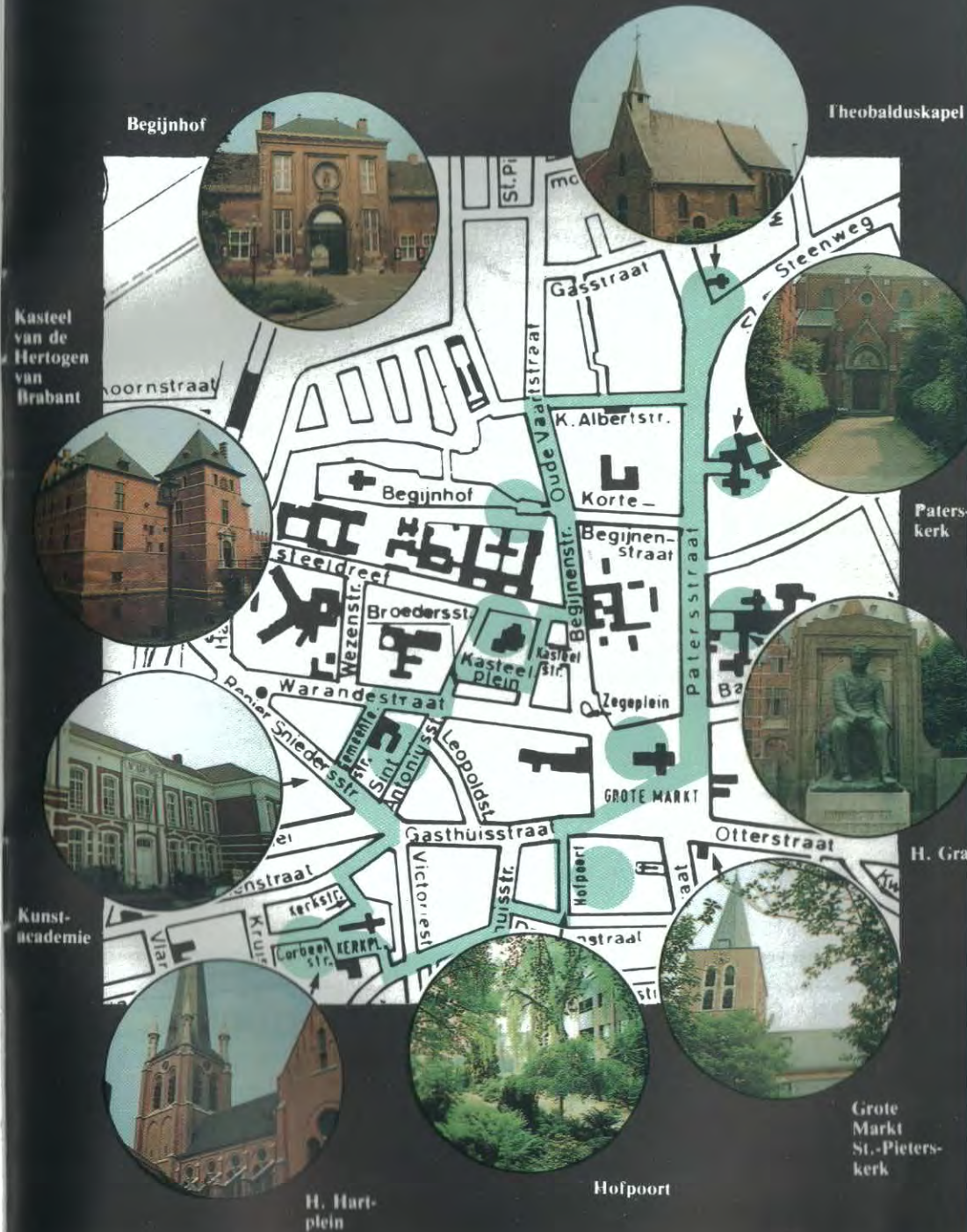

Met wapperende Brabantse vlaggen en op de tonen van de „Marche van Turnhout” maakten enkele Turnhoutse patriotten een rondje op de Brusselse Grote Markt.

Gemeentekrediet
de bank op z'n best

Agentschap Turnhout-Herentalsstraat

Marktgezicht Turnhout met gaslantaarns („Stadsarchief Turnhout“).

G A S E N T U R N H O U T

In dezelfde periode van de Brabantse omwenteling en de "Slag van Turnhout" ontwikkelde de wetenschapper J.P. Minckelers de gasverlichting.

In 1861 kwam de gasverlichting in Turnhout.

Maar het stadsgas werd ook gebruikt voor andere doeleinden. Zo bijvoorbeeld steeg in 1881 op de markt een met stadsgas gevulde luchtballon op ter gelegenheid van de verjaardag van de Belgische onafhankelijkheid.

Geleidelijk werd het stadsgas een onmisbare brandstof voor de openbare verlichting, binnenhuisverlichting, huishoudelijke toepassing (koken, warm water, verwarming) en voor ambacht en industrie.

De omschakeling van stads- naar aardgas voltrok zich in de Kempen tussen 1967 en 1969.

In 1988 verbruikten 40.000 huishoudelijke klanten en 1.300 ambachtelijke en industriële klanten 130.000.000 m³ aardgas in de Kempen (distributiegebied IVEKA-INTERCOM). Gelukkig maar want aardgas is de milieuvriendelijkste energie voor onze Kempische steden en gemeenten.

IVEKA-INTERCOM
Koningin Elisabethlei 38
2300 TURNHOUT
Telefoon 014/41.34.82

